

Podaci o velikom slavuju (*Luscinia luscinia*) u severozapadnoj Bačkoj

Notes on Thrush Nightingale (*Luscinia luscinia*) in Northwest Backa

Žuljević, A.

Primljeno (Accepted): 18.09.1996.

Thrush Nightingale is a regular migrant in spring and autumn. Migration of the species is more significant in autumn than in spring. First migrants arrive early August, while the last birds leave the area end of September. 55 records in Northwest Backa between 1979–96 suggest that the peak of autumn migration occurs in end of August, while the peak at Budapest is between 11–20 August (282 records, Schmidt 1982).

UVOD

Velikog slavuja (*Luscinia luscinia*) u Vojvodini nalazimo samo u vreme seobe (Antal et al., 1971). Podataka je malo iz razloga što se u prirodi teško razlikuje od običnog slavuja (*Luscinia megarhynchos*). Hvatanje ptica radi prstenovanja i lako razlikovanje velikog od običnog slavuja pomoću krilne formule, donelo je pozitivne promene na polju prikupljanja podataka o velikom slavuju. Najbolji primer za to je okolina Apatina. *Whál Ignác* je u periodu od 1901. do 1944. godine (Lakatoš, 1979) samo jednom uspeo da registruje velikog slavuja, dok su *Kanjo* i *Obradović* pomoću vertikalnih ornitoloških mreža u periodu od 1979. do 1983. godine uhvatili su 13 primeraka (Kanjo et Obradović, 1990).

REZULTATI I DISKUSIJA

Osim navedenih prikupljeni su i sledeći podaci o velikom slavuju u severozapadnoj Bačkoj. Lokaliteti na kome je veliki slavuj nalažen:

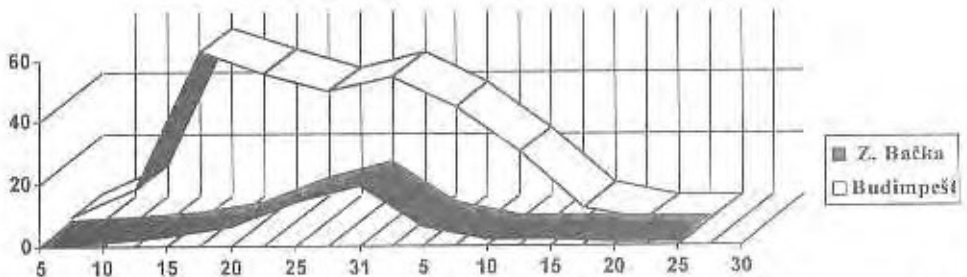
A - leva obala Dunava kod Bezdan (UTM-CR 38)	B - Bukovac (UTM-CR 46)
C - Bački Monoštor (UTM-CR 47)	D - Kupusina (UTM-CR 47)
E - Lugovo (UTM-CR 56)	F - Čičovi (UTM-CR 56)
G - Kruščić (UTM-CR 74)	H - Aleksa Šantić (UTM-CR 78)

Datumi nalaženja po lokalitetima:

18. i 22.08. 1983 (A,C - 1pr.), 24.08.1984. (G - 1pr.), 03.05.1985. (C - 1pr.), 23. i 27.08.1986. (C - 2pr.), 28.08.1986. (F - 2pr.), 01. i 22.09.1986. (C,E - 1pr.), 04. i 05.09.1987. (C,B - 1pr.), 26.08.1988. (B - 3pr.), 01. i 12.09.1988. (E - 1 pr.), 08.08.1989. (H - 1pr.), 15. i 19.08.1989. (B - 1pr.), 18.08.1989. (C - 1pr.), 27.08.1989. (B - 3pr.) 24.08.1990. (C - 1pr.), 25. i 01.09.1990. (B - 1pr.), 11., 20., 23., 24. i 26.08.1991. (B - 1pr.), 31.08.1991. (C - 1pr.), 17.09.1991. (E - 1pr.), 03.05.1995. (D - 1pr.), 11. i 22.08.1996. (B - 1pr.), 22.08.1996. (D - 1pr.), 29.08. i 03.09.1996. (B - 1pr.)

Podaci koji se odnose na prolećnu migraciju su malobrojni ali može da se zaključi da prolećna migracija odvija krajem aprila i početkom maja. Za jesenju seobu postoje više podataka (55 primeraka) o seobi koje smo, zajedno sa podacima iz okoline Apatina (Kanjo et Obradović, 1990) prikazali (po pentadama) na grafikonu 1. upoređujući sa podacima (268 primeraka) iz okoline Budimpešte (Schmidt, 1982). Iz grafikona se jasno vidi da seoba velikog slavuja u okolini Budimpešte dostiže maksimum u drugoj dekadi avgusta, dok je u severozapadnoj Bačkoj taj maksimum je krajem avgusta.

Veliki slavuji verovatno svake sezone koriste isti koridor za seobu, o tome govori i podatak o ponovnom nalazu: 23. avgusta 1986. godine prstenovan je mladi primerak u Bačkom Monoštoru, gde je ponovo uhvaćen 04. septembra 1987. (Radović et Sušić, 1989).

Grafikon 1. Intenzitet jesenje seobe velikog slavuja (*Luscinia luscinia*) u severozapadnoj Bačkoj (tamni dijagram) i u okolini Budimpešte.

ZAKLJUČAK

Veliki slavuj u severozapadnoj Bačkoj sreće se samo za vreme prolećne (u malom broju) i jesenje seobe (u većem broju). Jesenja seoba duže traje i prvi primerci se pojavljuju 08. avgusta dok je zadnji podatak iz 22. septembra. Maksimum seobe je u trećoj dekadi avgusta. Stranih nalaza još nema, ne znamo odakle nam pristižu primerci, ali intenziviranjem prstenovanja možemo očekivati i odgovore na ta pitanja.

LITERATURA - REFERENCES

- Antal, L., Frenbach, J., Pelle, I., Szlivka, L. (1971): *Namenverzeichnis der Vogel Autonomien Provinz Vojvodina*, Larus, 23. p. 72 - 121.
- Schmidt, E. (1982): *Adatok a nagy fülemüle (Luscinia luscinia) őszii vonulási útjéhez Magyarországon*, Madártani tájékoztató, IV - IX. p. 171 - 172.
- Kanjo, B., Obradović, R. (1990): *Jesenja seoba velikog slavuja (Luscinia luscinia) kod Apatina*, Ciconia, 2. p. 94.
- Lakatoš, J. (1979): *Ptice Apatina*, NIU „Glas komune“ Apatin.
- Radović, D., Suišić, G. (1989): *Nalazi prstenovanih ptica u godinama 1986. i 1987.*, Larus, 40. p. 53 - 75.